

บทที่ 4

ผลการศึกษาและอภิปรายผลการศึกษา

ผลการศึกษา

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “ทัศนคติของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ต่อปัจจัยเสี่ยงในการหลบหนีของผู้ต้องขังระหว่างควบคุมไป-กลับ ศาลและเรือนจำ : ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร” เป็นการศึกษาวิจัยเชิงพรรณนา โดยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างเป็นเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการ ในส่วนควบคุมผู้ต้องขังไปศาล เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร จำนวน 120 คน และสัมภาษณ์ผู้อำนวยการส่วนควบคุมผู้ต้องขังไปศาล เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับ ระบบการควบคุมผู้ต้องขัง ปัจจัยเสี่ยงต่อการหลบหนีของผู้ต้องขัง และแนวทางป้องกันการหลบหนีของผู้ต้องขังระหว่างควบคุมไป-กลับศาลและเรือนจำ จำนวน 1 คน ซึ่งผู้ศึกษาจะนำเสนอผลการศึกษาออกเป็น 5 ส่วน ตามลำดับดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นลักษณะคำถามให้เลือกตอบได้แก่ อายุ การศึกษาสูงสุด ตำแหน่ง ระดับของตำแหน่ง ระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่ในสังกัดส่วนควบคุมผู้ต้องขังไปศาล และระยะเวลาที่รับราชการ

ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่เสี่ยงต่อการหลบหนีของผู้ต้องขังระหว่างควบคุมตัว ไป-กลับ ศาลและเรือนจำ ได้แก่ ตัวผู้ต้องขัง เจ้าหน้าที่ การควบคุม และอาคารสถานที่

ส่วนที่ 3 ผลการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการส่วนควบคุมผู้ต้องขังไปศาล เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับ ระบบการควบคุมผู้ต้องขัง ปัจจัยเสี่ยงต่อการหลบหนีของผู้ต้องขัง และแนวทางป้องกันการหลบหนีของผู้ต้องขังระหว่างควบคุมไป-กลับศาลและเรือนจำ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 120 คน สามารถจำแนกข้อมูลทั่วไป ได้แก่ อายุ การศึกษาสูงสุด ตำแหน่ง ระดับของตำแหน่ง ระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่ในสังกัดส่วนควบคุมผู้ต้องขังไปศาล และระยะเวลาที่เริ่มรับราชการ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1
จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 25 ปี	1	0.8
26-35 ปี	29	24.2
36-45 ปี	44	36.7
46-55 ปี	39	32.5
มากกว่า 55 ปี	7	5.8
รวม	120	100.0

อายุเฉลี่ย 42.05 ปี S.D. = 8.42694 Min. = 24 Max. = 59

จากตาราง 4.1 ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ อายุระหว่าง 36-45 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.7 รองลงมา อายุระหว่าง 46-55 ปี คิดเป็นร้อยละ 32.5 อายุระหว่าง 26-35 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.2 ตามลำดับ โดยค่าเฉลี่ยอายุของกลุ่มตัวอย่าง คือ 39.49 ปี (\bar{X} = 39.49) อายุน้อยที่สุด คือ อายุ 23 ปี และมากที่สุด คือ 59 ปี

ตารางที่ 4.2
จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
มัธยมศึกษาตอนปลาย	18	15.0
มัธยมศึกษาตอนต้น	6	5.0
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	14	11.7
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	82	68.3
รวม	120	100.0

จากตารางที่ 4.2 ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี หรือสูงกว่า คิดเป็น ร้อยละ 68.3 รองลงมา คือ ระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 15.0 และระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า คิดเป็น ร้อยละ 11.7 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3

จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตำแหน่ง

ตำแหน่ง	จำนวน	ร้อยละ
เจ้าพนักงานราชทัณฑ์	88	73.3
นักทัณฑวิทยา	22	18.3
นักจัดการงานทั่วไป	7	5.8
นักวิชาการอบรมและฝึกวิชาชีพ	3	2.5
รวม	120	100.0

จากตารางที่ 4.3 ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็น เจ้าพนักงานราชทัณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 73.3 รองลงมาเป็น ตำแหน่ง นักทัณฑวิทยา คิดเป็น ร้อยละ 18.3 และตำแหน่ง นักจัดการงานทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 5.8

ตารางที่ 4.4

จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับของตำแหน่ง

ระดับของตำแหน่ง	จำนวน	ร้อยละ
ชำนาญงาน	68	56.7
ชำนาญการ	27	22.5
ปฏิบัติงาน	17	14.2
ปฏิบัติกร	8	6.7
รวม	120	100.0

จากตารางที่ 4.4 ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีตำแหน่งในระดับชำนาญงาน คิดเป็น ร้อยละ 56.7 รองลงมา ระดับชำนาญการ คิดเป็นร้อยละ 22.5 และระดับปฏิบัติงาน คิดเป็นร้อยละ 14.2 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5

จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่
ในส่วนควบคุมผู้ต้องขังไปศาล

ระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่ในส่วนควบคุมผู้ต้องขังไปศาล	จำนวน	ร้อยละ
1-5 ปี	30	25.0
6-10 ปี	27	22.5
11-15 ปี	37	30.8
16-20 ปี	13	10.8
21-25 ปี	8	6.7
มากกว่า 25 ปี	5	4.2
รวม	120	100.0

อายุราชการ เฉลี่ย 11.06 ปี S.D. = 6.91938 Min. = 1 Max. = 29

จากตาราง 4.5 ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ปฏิบัติหน้าที่ในส่วนควบคุมผู้ต้องขังไปศาล เป็นระยะเวลาระหว่าง 11-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.8 รองลงมา ระหว่าง 1-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.0 และระหว่าง 6-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.5 ตามลำดับ โดยเฉลี่ยมีระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่ในส่วนควบคุมผู้ต้องขังไปศาล ของกลุ่มตัวอย่าง คือ 11.06 ปี ($\bar{X} = 10.06$) ระยะเวลาน้อยที่สุด คือ อายุ 1 ปี และมากที่สุด คือ 29 ปี

ตารางที่ 4.6

จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระยะเวลาที่รับราชการ

ระยะเวลาที่รับราชการ	จำนวน	ร้อยละ
1-10 ปี	26	21.7
11-20 ปี	48	40.0
21-30 ปี	30	25.0
มากกว่า 30 ปี	16	13.3
รวม	120	100.0

อายุราชการเฉลี่ย 17.48 ปี S.D. = 9.48239 Min. = 1 Max. = 36

จากตาราง 4.6 ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีระยะเวลาที่รับราชการระหว่าง 11-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 40.0 รองลงมา มีอายุราชการระหว่าง 21- 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.0 และมีระยะเวลาที่รับราชการ ระหว่าง 1-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.7 ตามลำดับโดยมีค่าเฉลี่ยระยะเวลาอายุราชการของกลุ่มตัวอย่าง คือ 17.48 ปี ($\bar{X} = 17.48$) มีอายุราชการน้อยที่สุด คือ อายุ 1 ปี และมากที่สุด คือ 36 ปี

ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่เสี่ยงต่อการหลบหนีของผู้ต้องขังระหว่างควบคุมตัว ไป-กลับ ศาลและเรือนจำ

ตารางที่ 4.7

จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานตามทัศนคติของ
กลุ่มตัวอย่างต่อปัจจัยเสี่ยงในการหลบหนีของผู้ต้องขังระหว่าง
ควบคุม ไป-กลับ ศาลและเรือนจำด้านตัวผู้ต้องขัง

ข้อ	ตัวผู้ต้องขัง	ความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	แปลค่า
		เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง			
1	ต้องการอิสรภาพ	39.2 (47)	46.7 (56)	12.5 (15)	1.7 (2)	-	4.33	.853	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
2	คดีอุกฉกรรจ์มีกำหนดโทษสูง มีอายุัดหลายคดี	46.7 (56)	41.7 (50)	9.2 (11)	2.5 (3)	-	4.32	.746	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
3	ได้รับข่าวอันไม่พึงใจหรือข่าวร้ายจากครอบครัว	39.2 (47)	46.7 (56)	12.5 (15)	1.7 (2)	-	4.23	.730	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
4	มีความโกรธแค้นในใจและอยากออกไปแก้แค้น	20.8 (25)	27.5 (33)	35.8 (43)	15.8 (19)	-	3.53	.995	เห็นด้วย
5	มีปัญหากับผู้ต้องขังด้วยกัน เช่น ช่มชู้ รีดไถ ทะเลาะวิวาท ทำร้ายร่างกาย ติดหน้พินัน	13.3 (16)	42.5 (51)	30.8 (37)	10.0 (12)	3.3 (4)	3.52	.961	เห็นด้วย

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ข้อ	ตัวผู้ต้องขัง	ความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	แปลค่า
		เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง			
6	ทำผิดกฎข้อบังคับและระเบียบวินัยของเรือนจำ เกิดความหวุ่นวิตกในโทษทัณฑ์ที่จะได้รับ	14.2 (17)	36.7 (44)	31.7 (38)	15.8 (19)	1.7 (2)	3.45	.977	เห็นด้วย
7	การถูกหลอกลวงเกี่ยวกับคดี	10.8 (13)	30.0 (36)	36.7 (44)	21.7 (26)	0.8 (1)	3.28	.954	ไม่แน่ใจ
8	การปกครองที่ไม่เป็นธรรมของเจ้าหน้าที่	11.7 (14)	29.2 (35)	32.5 (39)	20.0 (24)	6.7 (8)	3.19	1.094	ไม่แน่ใจ
9	ต้องการเสพยาเสพติด	10.0 (12)	20.0 (24)	31.6 (38)	35.8 (43)	2.5 (3)	3.04	1.169	ไม่แน่ใจ
10	มีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพ เช่น ป่วยเป็นโรคเอดส์ หรือมีอาการผิดปกติทางจิต	10.0 (12)	20.8 (25)	25.8 (31)	37.5 (45)	5.8 (7)	2.91	1.104	ไม่แน่ใจ
รวม							4.00	.614	เห็นด้วย

จากตารางที่ 4.7 ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีทัศนคติเห็นด้วย (ค่าเฉลี่ย 4.00) ว่าตัวผู้ต้องขัง เป็นปัจจัยเสี่ยงในการหลบหนีของผู้ต้องขังระหว่างควบคุมไป-กลับศาลและเรือนจำ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีทัศนคติเห็นด้วย ต่อต้องการอิสรภาพ อยู่ในระดับเห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 46.7 รองลงมา อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง คิดเป็นร้อยละ 39.2 ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติเห็นด้วยอย่างยิ่ง มีค่าเฉลี่ย 4.33

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีทัศนคติเห็นด้วยอย่างยิ่งต่อ คดีอุกฉกรรจ์ มีกำหนดโทษสูง มีอาัยดหลายคดี คิดเป็นร้อยละ 46.7 รองลงมา อยู่ในระดับเห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 41.7 ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติเห็นด้วยอย่างยิ่ง มีค่าเฉลี่ย 4.32

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีทัศนคติเห็นด้วยต่อ ได้รับข่าวอันไม่พึงใจ หรือข่าวร้ายจากครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 46.7 รองลงมา อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง คิดเป็นร้อยละ 39.2 ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติเห็นด้วยอย่างยิ่ง มีค่าเฉลี่ย 4.23

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีทัศนคติไม่แน่ใจต่อ มีความโกรธแค้นในใจและอยากออกไปแก้แค้น คิดเป็นร้อยละ 35.8 รองลงมา อยู่ในระดับเห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 27.5 ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในระดับ เห็นด้วย มีค่าเฉลี่ย 3.53

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีทัศนคติเห็นด้วย ต่อมีปัญหากับผู้ต้องขังด้วยกัน เช่น ช่มชู้ รีดไถ ทะเลาะวิวาท ทำร้ายร่างกาย ติดหน้พ่นัน คิดเป็น ร้อยละ 42.5 รองลงมา อยู่ในระดับไม่แน่ใจ คิดเป็นร้อยละ 30.8 ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติเห็นด้วย มีค่าเฉลี่ย 3.52

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีทัศนคติเห็นด้วยต่อ ทำผิดกฎข้อบังคับและระเบียบวินัยของเรือนจำ เกิดความหวั่นวิตกในโทษทัณฑ์ที่จะได้รับ คิดเป็นร้อยละ 36.7 รองลงมา อยู่ในระดับไม่แน่ใจ คิดเป็นร้อยละ 31.7 ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติเห็นด้วย มีค่าเฉลี่ย 3.45

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีทัศนคติไม่แน่ใจต่อ การถูกหลอกลวงเกี่ยวกับคดี คิดเป็นร้อยละ 36.7 รองลงมา อยู่ในระดับเห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 30.0 ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติไม่แน่ใจ มีค่าเฉลี่ย 3.28

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีทัศนคติไม่แน่ใจต่อ การปกครองที่ไม่เป็นธรรมของเจ้าหน้าที่ คิดเป็นร้อยละ 32.5 รองลงมา อยู่ในระดับเห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 29.2 ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติไม่แน่ใจ มีค่าเฉลี่ย 3.19

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีทัศนคติไม่เห็นด้วยต่อ ต้องการเสพยาเสพติด คิดเป็นร้อยละ 35.8 รองลงมา อยู่ในระดับไม่แน่ใจ คิดเป็นร้อยละ 31.6 ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติไม่แน่ใจ มีค่าเฉลี่ย 3.04

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีทัศนคติไม่เห็นด้วย ต่อมีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพ เช่น ป่วยเป็นโรคเอดส์ หรือมีอาการผิดปกติทางจิต คิดเป็นร้อยละ 37.5 รองลงมา อยู่ในระดับไม่แน่ใจ คิดเป็นร้อยละ 25.8 ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติไม่แน่ใจ มีค่าเฉลี่ย 2.91

ตารางที่ 4.8

จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานตามทัศนคติของ
กลุ่มตัวอย่างต่อปัจจัยเสี่ยงในการหลบหนีของผู้ต้องขังระหว่าง
ควบคุม ไป-กลับ ศาลและเรือนจำด้านเจ้าหน้าที่

ข้อ	เจ้าหน้าที่	ความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	แปลค่า
		เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย			
1	การละเลยในการ ตรวจตราสิ่งของ ต้องห้ามอันเป็น อุปสรรคในการ หลบหนีหรือก่อ เหตุร้าย	26.7 (32)	52.5 (63)	12.5 (15)	5.8 (7)	2.5 (3)	3.95	.924	เห็น ด้วย
2	ความประมาท เดินเลื้อยหรือหย่อน ยานในการควบคุม ผู้ต้องขัง	28.3 (34)	49.2 (59)	13.3 (16)	5.8 (7)	3.3 (4)	3.93	.976	เห็น ด้วย
3	เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน ด้วยความเคยชิน ไว้วางใจผู้ต้องขัง มากเกินไป	24.2 (29)	54.2 (65)	11.7 (14)	7.5 (9)	2.5 (3)	3.92	.954	เห็น ด้วย

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ข้อ	เจ้าหน้าที่	ความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	แปลค่า
		เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่เห็นใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง			
4	ความไม่สนใจปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมผู้ต้องขัง	25.8 (31)	43.3 (52)	9.2 (11)	17.5 (21)	4.2 (5)	3.69	1.158	เห็นด้วย
5	การละเลยในการตรวจตราความมั่นคงแข็งแรงของสถานที่คุมขัง	23.3 (28)	45.8 (55)	13.3 (16)	14.2 (17)	3.3 (4)	3.71	1.078	เห็นด้วย
6	การขาดความรู้และประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่ในการควบคุมผู้ต้องขัง	20.0 (24)	40.8 (49)	11.7 (14)	25.0 (30)	2.5 (3)	3.50	1.144	เห็นด้วย
7	ผู้บังคับบัญชาขาดการกวัดข้นเอาใจใส่การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่	15.0 (18)	42.5 (51)	16.7 (20)	23.3 (28)	2.5 (3)	3.44	1.083	เห็นด้วย
รวม							4.12	.815	เห็นด้วย

จากตารางที่ 4.8 ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีทัศนคติเห็นด้วย (ค่าเฉลี่ย 4.12) ว่าเจ้าหน้าที่เป็นปัจจัยเสี่ยงในการหลบหนีของผู้ต้องขังระหว่างควบคุมไป-กลับศาลและเรือนจำ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีทัศนคติเห็นด้วยต่อ การละเลยในการตรวจตราสิ่งของ ต้องห้ามอันเป็นอุปสรรคในการหลบหนีหรือก่อเหตุร้าย คิดเป็นร้อยละ 52.5 รองลงมา อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง คิดเป็นร้อยละ 26.7 ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติเห็นด้วย มีค่าเฉลี่ย 3.95

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีทัศนคติเห็นด้วยต่อ ความประมาทเดินเล่หรือหย่อนยานในการควบคุมผู้ต้องขัง คิดเป็นร้อยละ 49.2 รองลงมา อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง คิดเป็นร้อยละ 28.3 ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติเห็นด้วย มีค่าเฉลี่ย 3.93

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีทัศนคติเห็นด้วยต่อ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้วยความเคยชินไว้วางใจผู้ต้องขังมากเกินไป คิดเป็นร้อยละ 54.2 รองลงมา อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง คิดเป็นร้อยละ 24.2 ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติเห็นด้วย มีค่าเฉลี่ย 3.92

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีทัศนคติเห็นด้วย ต่อการละเลยในการตรวจตราความมั่นคงแข็งแรงของสถานที่คุมขัง คิดเป็นร้อยละ 45.8 รองลงมา อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง คิดเป็นร้อยละ 23.3 ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติเห็นด้วย มีค่าเฉลี่ย 3.71

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีทัศนคติเห็นด้วยต่อ ความไม่สนใจปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบที่เกี่ยวกับการควบคุมผู้ต้องขัง คิดเป็นร้อยละ 43.3 รองลงมา อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง คิดเป็นร้อยละ 25.8 ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติเห็นด้วย มีค่าเฉลี่ย 3.69

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีทัศนคติเห็นด้วยต่อ การขาดความรู้และประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่ในการควบคุมผู้ต้องขัง คิดเป็นร้อยละ 40.8 รองลงมา อยู่ในระดับไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 25.0 ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติเห็นด้วย มีค่าเฉลี่ย 3.50

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีทัศนคติเห็นด้วยต่อ ผู้บังคับบัญชาขาดการกวัดขั่นเอาใจใส่การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ คิดเป็นร้อยละ 42.5 รองลงมาอยู่ในระดับไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 23.3 ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติเห็นด้วย มีค่าเฉลี่ย 3.44

ตารางที่ 4.9

จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานตามทัศนคติของ
กลุ่มตัวอย่างต่อปัจจัยเสี่ยงในการหลบหนีของผู้ต้องขังระหว่าง
ควบคุม ไป-กลับ ศาลและเรือนจำด้านการควบคุม

ข้อ	การควบคุม	ความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	แปล ค่า
		เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง			
1	สภาพรถยนต์ที่ใช้ ขนส่งผู้ต้องขังไป- กลับเรือนจำมีความ เหมาะสมดี และมี การตรวจสภาพ รถยนต์อยู่เสมอ	12.5 (15)	27.5 (33)	28.3 (34)	19.2 (23)	12.5 (15)	2.91	1.213	ไม่ แน่ใจ
2	มีการจัดอบรมการ ปฏิบัติหน้าที่ของเจ้า พนักงานอยู่เสมอ	10.8 (13)	35.0 (42)	21.7 (26)	22.5 (27)	10.0 (12)	2.85	1.183	ไม่ แน่ใจ
3	จำนวนเจ้าหน้าที่ ควบคุมผู้ต้องขังไป- กลับ ศาลและ เรือนจำในปัจจุบันมี ความเหมาะสม	13.3 (16)	35.8 (43)	15.8 (19)	28.3 (34)	6.7 (8)	2.79	1.187	ไม่ แน่ใจ

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ข้อ	การควบคุม	ความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	แปลค่า
		เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่เห็นใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง			
4	มีการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาใช้ในการควบคุมผู้ต้องขังไป-กลับ ศาลและเรือนจำ เช่น การใช้เครื่อง X-ray ในการตรวจสอบสิ่งของต้องห้าม	29.2 (35)	27.5 (33)	17.5 (21)	23.3 (28)	2.5 (3)	2.42	1.206	ไม่เห็นด้วย
5	มีการประสานงานเจ้าหน้าที่ตำรวจในการควบคุมผู้ต้องขังไปศาลร่วมกับเจ้าหน้าที่เรือนจำ	20.0 (24)	40.8 (49)	25.0 (30)	10.0 (12)	4.2 (5)	2.37	1.045	ไม่เห็นด้วย
6	มีใช้เครื่องพันธนาการกับผู้ต้องขังระหว่างที่ควบคุมไป-กลับศาลและเรือนจำ	33.3 (40)	59.2 (71)	5.0 (6)	1.7 (2)	.8 (1)	1.77	.691	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ข้อ	การควบคุม	ความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	แปลค่า
		เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง			
7	ก่อนนำตัวผู้ต้องขังไป-กลับ ศาลและเรือนจำควรมีการตรวจค้นตัวผู้ต้องขังและตรวจสภาพความแข็งแรงมั่นคงของเครื่องพันธนาการอย่างละเอียด	42.5 (51)	52.5 (63)	3.3 (4)	1.7 (2)	-	1.64	.632	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
รวม						2.80	.748	ไม่แน่ใจ	

จากตารางที่ 4.9 ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีทัศนคติไม่แน่ใจว่าการควบคุม (ค่าเฉลี่ย 2.80) เป็นปัจจัยเสี่ยงในการหลบหนีของผู้ต้องขังระหว่างควบคุมตัวไป-กลับศาลและเรือนจำ โดยมีรายละเอียดดังนี้

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีทัศนคติไม่แน่ใจต่อ สภาพรถยนต์ที่ใช้ขนส่งผู้ต้องขังไป-กลับเรือนจำมีความเหมาะสมดี และมีการตรวจสภาพรถยนต์อยู่เสมอ คิดเป็นร้อยละ 28.3 รองลงมาอยู่ในระดับเห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 27.5 ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติไม่แน่ใจ มีค่าเฉลี่ย 2.91

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีทัศนคติเห็นด้วยต่อ มีการจัดอบรมการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานอยู่เสมอ คิดเป็นร้อยละ 35.0 รองลงมา อยู่ในระดับไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 22.5 ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติไม่แน่ใจ มีค่าเฉลี่ย 2.85

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีทัศนคติเห็นด้วยต่อ จำนวนเจ้าหน้าที่ควบคุมผู้ต้องขังไป-กลับ ศาลและเรือนจำในปัจจุบันมีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 35.8 รองลงมา อยู่ในระดับไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 28.3 ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติไม่แน่ใจ มีค่าเฉลี่ย 2.79

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีทัศนคติเห็นด้วยอย่างยิ่ง ต่อ มีการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาใช้ในการควบคุมผู้ต้องขังไป-กลับ ศาลและเรือนจำ เช่น การใช้เครื่อง X-ray ในการตรวจสิ่งของต้องห้าม คิดเป็นร้อยละ 29.2 รองลงมา อยู่ในระดับเห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 27.5 ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติไม่เห็นด้วย มีค่าเฉลี่ย 2.42

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีทัศนคติเห็นด้วยต่อ มีการประสานงานเจ้าหน้าที่ตำรวจในการควบคุมผู้ต้องขังไปศาลร่วมกับเจ้าหน้าที่เรือนจำ คิดเป็นร้อยละ 40.8 รองลงมา อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง คิดเป็นร้อยละ 20.0 ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติไม่เห็นด้วย มีค่าเฉลี่ย 2.37

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีทัศนคติเห็นด้วยต่อ มีใช้เครื่องพันธนาการกับผู้ต้องขังระหว่างที่ควบคุมไป-กลับศาลและเรือนจำ คิดเป็น ร้อยละ 59.2 รองลงมา อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง คิดเป็นร้อยละ 33.3 ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง มีค่าเฉลี่ย 1.77

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีทัศนคติเห็นด้วย ต่อก่อนนำตัวผู้ต้องขังไป-กลับ ศาลและเรือนจำควรมีการตรวจค้นตัวผู้ต้องขังและตรวจสภาพความแข็งแรงมั่นคงของเครื่องพันธนาการอย่างละเอียด คิดเป็นร้อยละ 52.5 รองลงมาอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง คิดเป็นร้อยละ 42.5 ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง มีค่าเฉลี่ย 1.64

ตารางที่ 4.10

จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานตามทัศนคติของ
กลุ่มตัวอย่างต่อปัจจัยเสี่ยงในการหลบหนีของผู้ต้องขังระหว่างควบคุม
ไป-กลับ ศาลและเรือนจำด้านลักษณะทางกายภาพ

ข้อ	ลักษณะทาง กายภาพ	ความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	แปลค่า
		เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง			
1	ขนาดความจุของ ห้องควบคุมประจำ ศาลไม่เพียงพอต่อ ผู้ต้องขังหรือมีสภาพ แออัด	25.0 (30)	40.8 (49)	20.0 (24)	12.5 (15)	1.7 (2)	3.75	1.022	เห็น ด้วย
2	ลักษณะทาง กายภาพของที่ทำ การศาลในปัจจุบันมี ลักษณะเสี่ยงต่อการ แหกหักหลบหนีของ ผู้ต้องขัง	21.7 (26)	35.8 (43)	25.8 (31)	15.8 (19)	.8 (1)	3.61	1.022	เห็น ด้วย
3	มีการติดตั้งกล้อง วงจรปิดในจุดลับ ต่าง ๆ ใน ห้องควบคุมผู้ต้องขัง ประจำศาล	28.3 (34)	50.0 (60)	14.2 (17)	5.0 (6)	2.5 (3)	2.93	.925	ไม่ แน่ใจ

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ข้อ	ลักษณะทาง กายภาพ	ความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	แปลค่า
		เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง			
4	มีระบบเสริมความ มั่นคงในห้องควบคุม ผู้ต้องขังประจำศาล	20.0 (24)	45.0 (54)	19.2 (23)	14.2 (17)	1.7 (2)	2.32	1.005	ไม่เห็น ด้วย
5	ระบบไฟฟ้าแสง สว่างภายใน ห้องควบคุมผู้ต้องขัง มีความเหมาะสมดี	18.3 (22)	58.3 (70)	15.0 (18)	6.7 (8)	1.7 (2)	2.15	.856	ไม่เห็น ด้วย
6	สภาพห้องควบคุม ผู้ต้องขังประจำศาล ในแต่ละศาลมีความ มั่นคงแข็งแรงดี	24.2 (29)	53.3 (64)	15.0 (18)	7.5 (9)	24.2 (29)	2.05	.833	ไม่เห็น ด้วย
รวม							3.06	.514	ไม่ แน่ใจ

จากตารางที่ 4.10 ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีทัศนคติไม่แน่ใจ (ค่าเฉลี่ย 3.06) ว่าลักษณะทางกายภาพ เป็นปัจจัยที่เสี่ยงในการหลบหนีของผู้ต้องขังระหว่างควบคุม ไป-กลับ ศาลและเรือนจำ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีทัศนคติเห็นด้วยต่อ ขนาดความจุของห้องควบคุมประจำศาล ไม่เพียงพอต่อผู้ต้องขังหรือมีสภาพแออัด คิดเป็นร้อยละ 40.8 รองลงมา อยู่ในระดับเห็นด้วย อย่างยิ่ง คิดเป็นร้อยละ 25.0 ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติเห็นด้วย มีค่าเฉลี่ย 3.75

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีทัศนเห็นด้วย ต่อลักษณะทางกายภาพของที่ทำกรศาล ในปัจจุบันมีลักษณะเสี่ยงต่อการแหกหักหลบหนีของผู้ต้องขัง คิดเป็นร้อยละ 35.8 รองลงมา อยู่ใน ระดับไม่แน่ใจ คิดเป็นร้อยละ 25.8 ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีทัศนเห็นด้วย มีค่าเฉลี่ย 3.61

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีทัศนเห็นด้วย ต่อ มีการติดตั้งกล้องวงจรปิดในจุดอับต่าง ๆ ในห้องควบคุมผู้ต้องขังประจำศาล คิดเป็นร้อยละ 50.0 รองลงมา อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง คิดเป็นร้อยละ 28.3 ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีทัศนไม่แน่ใจ มีค่าเฉลี่ย 2.93

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีทัศนเห็นด้วย ต่อมีระบบเสริมความมั่นคงในห้องควบคุม ผู้ต้องขังประจำศาล คิดเป็นร้อยละ 45.0 รองลงมา อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง คิดเป็นร้อยละ 20.0 ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีทัศนไม่เห็นด้วย มีค่าเฉลี่ย 2.32

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีทัศนเห็นด้วยต่อ ระบบไฟฟ้าแสงสว่างภายในห้องควบคุม ผู้ต้องขังมีความเหมาะสมดี คิดเป็นร้อยละ 58.3 รองลงมา อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง คิดเป็น ร้อยละ 18.3 ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีทัศนไม่เห็นด้วย มีค่าเฉลี่ย 2.15

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีทัศนเห็นด้วย ต่อ สภาพห้องควบคุมผู้ต้องขังประจำศาล ในแต่ละศาลมีความมั่นคงแข็งแรงดี คิดเป็นร้อยละ 53.3 รองลงมา อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง คิดเป็นร้อยละ 24.2 ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในระดับไม่เห็นด้วย มีค่าเฉลี่ย 2.05

ตารางที่ 4.11

จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานตามทัศนของ
กลุ่มตัวอย่างต่อปัจจัยเสี่ยงในการหลบหนีของผู้ต้องขังระหว่าง
ควบคุม ไป-กลับ ศาลและเรือนจำในภาพรวม

ปัจจัยที่เสี่ยงต่อการหลบหนีของผู้ต้องขังระหว่างควบคุม ไป-กลับ ศาลและเรือนจำ	\bar{X}	S.D.	แปลค่า
เจ้าหน้าที่	4.12	.815	เห็นด้วย
ตัวผู้ต้องขัง	4.00	.614	เห็นด้วย
ลักษณะทางกายภาพ	3.06	.514	ไม่แน่ใจ
การควบคุม	2.80	.748	ไม่แน่ใจ
รวม	3.67	.504	เห็นด้วย

จากตารางที่ 4.11 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีทัศนเห็นด้วย (ค่าเฉลี่ย 3.67) ต่อปัจจัยที่เสี่ยงในการหลบหนีของผู้ต้องขังระหว่างควบคุมตัว ไป-กลับ ศาลและเรือนจำในภาพรวม โดยที่มีทัศนเห็นด้วยว่า เจ้าหน้าที่ และตัวผู้ต้องขัง เป็นปัจจัยที่เสี่ยงต่อการหลบหนีของผู้ต้องขังระหว่างควบคุม ไป-กลับ ศาลและเรือนจำ และมีทัศนไม่แน่ใจว่าลักษณะทางกายภาพ และการควบคุม เป็นปัจจัยที่เสี่ยงต่อการหลบหนีของผู้ต้องขังระหว่างควบคุม ไป-กลับ ศาลและเรือนจำ

ส่วนที่ 3 ผลการสัมภาษณ์

ในการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ได้สัมภาษณ์ผู้อำนวยการส่วนควบคุมผู้ต้องขังไปศาล เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับปัจจัยที่เสี่ยงต่อการหลบหนีของผู้ต้องขังขณะควบคุม ไป-กลับ ศาลและเรือนจำ

ในการสัมภาษณ์ครั้งนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์ คือ ผู้อำนวยการส่วนควบคุมผู้ต้องขังไปศาล เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร อายุ 55 ปี เป็นชาย ตำแหน่งผู้อำนวยการส่วน และได้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการส่วนควบคุมผู้ต้องขังไปศาล มาแล้วเป็นเวลา 1 ปี

ประเด็นการสัมภาษณ์ มี 4 ประเด็น คือ

1. ปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังหลบหนีขณะควบคุมตัวไป-กลับศาลและเรือนจำ
2. มาตรการในการป้องกันการแหกหักหลบหนีของผู้ต้องขังระหว่างควบคุมตัวไป-กลับศาลและเรือนจำ
3. ปัญหาอุปสรรคที่มีต่องานควบคุมผู้ต้องขังไป-กลับศาลและเรือนจำ
4. ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนางานควบคุมผู้ต้องขังไป-กลับศาลและเรือนจำ

จากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการส่วนควบคุมผู้ต้องขังไปศาล ผู้ศึกษาจึงขอนำเสนอผลการสัมภาษณ์ ตามประเด็นการสัมภาษณ์ทั้ง 4 ประเด็น ดังนี้

1. ปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังหลบหนีขณะควบคุมตัวไป-กลับศาลและเรือนจำ

ในปัจจุบันส่วนควบคุมผู้ต้องขังไปศาล เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร มีภารกิจสำคัญในการควบคุมผู้ต้องขังไป-กลับศาลและเรือนจำ ภายในเขตกรุงเทพมหานคร โดยไม่นับรวมฝั่งธนบุรีและมีนบุรี การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่จะต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของประชาชน และป้องกันไม่ให้ผู้ต้องขังแหกหักหลบหนีขณะควบคุมตัวไป-กลับศาลและเรือนจำ สำหรับปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้ผู้ต้องขังหลบหนีขณะควบคุมตัวไป-กลับศาลและเรือนจำ มีอยู่หลายปัจจัยด้วยกัน ในส่วนของปัจจัยภายในของผู้ต้องขังเช่น ต้องการอิสรภาพ คิดถึงบ้าน ถูกหลอกลวงเกี่ยวกับคดี ฯลฯ

การป้องกันปัจจัยภายในของผู้ต้องขังได้ยากซึ่งบางที่ไม่ทราบว่าคุณต้องขังเหล่านี้คิดอะไรอยู่ในใจบ้าง แต่จะให้ความสำคัญกับระบบการควบคุมรวมไปถึงเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้ต้องขังหลบหนีได้ โดยจะควบคุมเป็นพิเศษสำหรับผู้ต้องขังรายสำคัญที่ก่อคดีอุกฉกรรจ์ โดยการจัดเจ้าหน้าที่ที่มีประสบการณ์สูงมาควบคุมเป็นกรณีพิเศษ สำหรับอาคารสถานที่ ก็เป็นจุดเสี่ยงอีกอย่างหนึ่ง ซึ่งในบางครั้งจะต้องนำตัวผู้ต้องขังออกจากเรือนจำมาตามคำสั่งเบิกตัวของศาลมาพิจารณาคดีที่ศาล ระหว่างการนำตัวผู้ต้องขังขึ้นห้องพิจารณาคดีจะต้องเดินผ่านประชาชนที่มาติดต่อราชการที่ศาล เสี่ยงต่อการชิงตัวผู้ต้องขังหรือจับประชาชนเป็นตัวประกันได้

2. มาตรการในการป้องกันการแหกหักหลบหนีของผู้ต้องขังระหว่างควบคุมไป-กลับศาลและเรือนจำ

2.1 การใช้เครื่องพันธนาการ การควบคุมผู้ต้องขังไป-กลับศาลและเรือนจำนั้นจะต้องให้ความสำคัญและตรวจสอบเครื่องพันธนาการให้ดี ต้องอยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานเสมอ เครื่องพันธนาการที่เราใช้งานในปัจจุบันคือ ตรวน กุญแจเท้า กุญแจมือ เครื่องพันธนาการเหล่านี้เป็นอุปกรณ์ที่ช่วยป้องกันและเป็นอุปสรรคต่อการแหกหักหลบหนีต่อตัวผู้ต้องขังเอง

2.2 การควบคุมผู้ต้องขังรายสำคัญ การควบคุมผู้ต้องขังรายสำคัญที่ก่อคดีอุกฉกรรจ์สะท้อนขวัญเราจะมีมาตรการในการควบคุมที่เข้มงวด โดยจะมีการจัดชุดพิเศษที่ใช้เจ้าหน้าที่ที่มีประสบการณ์สูงพร้อมอาวุธ เพื่อใช้ระงับและป้องกันการชิงตัวผู้ต้องขังหรือก่อเหตุแหกหักหลบหนี

2.3 เจ้าหน้าที่ ต้องมีการตรวจตรากำชับให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบที่ได้วางไว้อย่างเคร่งครัด

3. ปัญหาอุปสรรคที่มีต่องานควบคุมผู้ต้องขังไป-กลับศาลและเรือนจำ

ปัญหาที่มีความสำคัญที่สุด คือ จำนวนเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ซึ่งในปัจจุบันนี้มีจำนวนผู้ต้องขังใหม่ที่ศาลลงโทษเข้าสู่เรือนจำเป็นจำนวนมาก บางศาลมีห้องพิจารณาเป็นจำนวนมากทำให้เจ้าหน้าที่ของเราไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างทั่วถึง ก่อให้เกิดความล่าช้าในการรับตัวผู้ต้องขังใหม่ และเสี่ยงต่อการหลบหนีของผู้ต้องขัง

4. ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนางานควบคุมผู้ต้องขังไป-กลับศาลและเรือนจำ

เจ้าหน้าที่เป็นตัวจักรที่สำคัญในการขับเคลื่อนงานต่าง ๆ งานที่ทำจะดีมีประสิทธิภาพหรือไม่ขึ้นขึ้นอยู่กับเจ้าหน้าที่ ดังนั้นควรจะมีการฝึกอบรมและฝึกทบทวนเจ้าหน้าที่อย่างสม่ำเสมอ เพื่อกระตุ้นให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง มีความชำนาญ และมีประสิทธิภาพ

การอภิปรายผลการศึกษา

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “ทัศนะของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ต่อปัจจัยที่มีผลในการหลบหนีของผู้ต้องขังระหว่างควบคุมไป-กลับ ศาลและเรือนจำ : ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร” พบประเด็นที่น่าสนใจ และสามารถอภิปรายผลการศึกษาได้ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของเจ้าหน้าที่ส่วนควบคุมผู้ต้องขังไปศาล เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ อายุระหว่าง 36-45 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.7 รองลงมา อายุระหว่าง 46-55 ปี คิดเป็นร้อยละ 32.5 โดยเฉลี่ยแล้วกลุ่มตัวอย่างมีอายุ 39 ปี อายุน้อยที่สุดคือ อายุ 23 ปี และมากที่สุดคือ 59 ปี จะเห็นได้ว่าเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ในส่วนควบคุมผู้ต้องขังไปศาลส่วนใหญ่เป็นวัยกลางคน เป็นวัยที่สามารถใช้ วิจารณญาณได้อย่างเต็มที่ในการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ เหมาะสมสำหรับการปฏิบัติหน้าที่ในส่วนควบคุมผู้ต้องขังไปศาล มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี หรือสูงกว่า คิดเป็น ร้อยละ 68.3 รองลงมา คือ ระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 15.0 และส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นเจ้าพนักงานราชทัณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 73.3 รองลงมา เป็น ตำแหน่ง นักทัศนวิทยา คิดเป็น ร้อยละ 18.0 อยู่ในระดับชำนาญงาน คิดเป็น ร้อยละ 56.7 รองลงมา ระดับชำนาญการ คิดเป็นร้อยละ 22.5 เนื่องจากเป็นสายงานที่เริ่มต้นจากระดับ 1 ซึ่งรับสมัครจากผู้ที่จบการศึกษาตั้งแต่ระดับมัธยมปลาย และปัจจุบันเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์มีการศึกษาเพิ่มเติมกันมากขึ้น มีระยะเวลารับราชการมาแล้วมากกว่า 10 ปี ปฏิบัติหน้าที่ในส่วนควบคุมผู้ต้องขังไปศาล เป็นระยะเวลาระหว่าง 11-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.8 รองลงมา ระหว่าง 1-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.0 โดยเฉลี่ยมีระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่ในส่วนควบคุมผู้ต้องขังไปศาล 11.06 ปี ระยะเวลาสั้นที่สุดคือ อายุ 1 ปี และมากที่สุดคือ 29 ปี ส่วนใหญ่มีระยะเวลาที่รับราชการระหว่าง 11-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 40.0 รองลงมา มีอายุราชการระหว่าง 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.0 โดยมีค่าเฉลี่ยระยะเวลาอายุราชการของกลุ่มตัวอย่าง คือ 17.48 ปี มีอายุราชการน้อยที่สุดคือ อายุ 1 ปี และมากที่สุดคือ 36 ปี งานด้านการควบคุมผู้ต้องขังเป็นงานที่นับว่าเสี่ยงมาก จึงจำเป็นต้องมอบหมายให้ผู้ที่มิประสงค์เป็นผู้รับผิดชอบ แต่ในข้อเท็จจริงแล้ว ผู้รับผิดชอบต้องมีการโยกย้าย หรือเกษียณอายุราชการ จึงจำเป็นต้องมีการมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ที่เข้าทำงานใหม่ปฏิบัติหน้าที่โดยอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นต่อไป

ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่เสี่ยงในการหลบหนีของผู้ต้องขังระหว่างควบคุม ไป-กลับ ศาลและเรือนจำ

ปัจจัยที่เสี่ยงต่อการหลบหนีของผู้ต้องขังระหว่างควบคุม ไป-กลับ ศาลและเรือนจำ หมายถึง องค์ประกอบที่มีผลต่อการหลบหนีของผู้ต้องขังระหว่างการควบคุมตัวไป-กลับศาลและเรือนจำ ประกอบด้วย ปัจจัยด้านตัวผู้ต้องขัง ด้านเจ้าหน้าที่ ด้านการควบคุม และด้านอาคารสถานที่ ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ปรากฏผลการศึกษาน่าสนใจดังนี้

เจ้าหน้าที่ส่วนควบคุมผู้ต้องขังไปศาล เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร มีทัศนคติเห็นด้วยต่อปัจจัยที่เสี่ยงต่อการหลบหนีของผู้ต้องขังระหว่างควบคุม ไป-กลับ ศาลและเรือนจำในภาพรวม โดยมีค่าเฉลี่ย 3.67 เนื่องจาก ความรับผิดชอบในการควบคุมผู้ต้องขังของเรือนจำนั้น มิได้มีอยู่ภายในขอบกำแพงสี่เหลี่ยมของเรือนจำเท่านั้น แต่มีกิจกรรมหลายอย่างภายใต้อำนาจตามกฎหมายที่เรือนจำจะต้องนำผู้ต้องขังออกมาภายนอกเรือนจำ และยังคงมีความรับผิดชอบควบคุมดูแลอยู่ ในขณะที่การควบคุมผู้ต้องขังที่ออกมาภายนอกเรือนจำดังกล่าวไม่สามารถทำได้ อย่างเต็มที่เช่นเดียวกับการควบคุมผู้ต้องขังภายในเรือนจำ ซึ่งมีเขตกำแพงและอาคารสถานที่ที่มั่นคงแข็งแรง อันเป็นผลให้มีการหลบหนีของผู้ต้องขังภายนอกเรือนจำเป็นจำนวนมาก

การควบคุมผู้ต้องขังไป-กลับศาลเพื่อรับฟังการพิจารณาคดีและฝากขังนั้นถือเป็นภารกิจอีกประการหนึ่งที่มีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าการควบคุมผู้ต้องขังในเรือนจำ และมีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องได้รับการปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพประสิทธิผล เนื่องจากปัจจุบันปริมาณผู้กระทำผิดที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมเพิ่มสูงขึ้นมากจากสถิติผู้ต้องขังตลอดปี พ.ศ. 2551 ที่ส่วนควบคุมผู้ต้องขังไปศาล รับผิดชอบรับตัวผู้ต้องขังใหม่เข้าสู่ เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร ทัณฑสถานบำบัดพิเศษกลางและทัณฑสถานหญิงกลางเฉลี่ยเดือนละกว่า 1,400 คน และยังคงรวมถึงการปฏิบัติตามคำสั่งเบิกตัวผู้ต้องขังไปศาลเฉลี่ยเดือนละ 2,000 คน

จากสภาพปัญหาดังกล่าว เรือนจำจำเป็นต้องเกลี้ยอัตรากำลังเจ้าหน้าที่เรือนจำ ซึ่งขาดแคลนอยู่แล้ว เพื่อไปควบคุมผู้ต้องขังระหว่างเดินทางไป-กลับศาล และบางส่วนต้องอยู่ประจำที่ศาลตลอดทั้งวัน และเมื่อนำผู้ต้องขังกลับมายังเรือนจำแล้ว ยังต้องมีภาระในการตรวจค้นผู้ต้องขังและสัมภาษณ์เพื่อป้องกันการลักลอบนำสิ่งของต้องห้ามและสิ่งของผิดกฎหมายอื่น ๆ เข้าเรือนจำด้วย ทั้งนี้ การนำผู้ต้องขังไปควบคุมไว้ที่ศาล ซึ่งส่วนใหญ่มีพื้นที่จำกัดและไม่ได้มีความมั่นคงแข็งแรงจึงนำไปสู่ปัญหาความแออัดและเป็นช่องว่างให้ผู้ต้องขังทำการหลบหนีหรือก่อเหตุร้ายขึ้นได้ง่าย ซึ่งจะเห็นได้จากสถิติผู้ต้องขังหลบหนีจากเรือนจำ/ทัณฑสถานทั่วประเทศในรอบปี 2551 จำนวน 47 คน โดยหลบหนีภายนอก จำนวน 4 คน และหลบหนีภายในจำนวน 43 คน ซึ่งตาม

มาตรฐานการควบคุมผู้ต้องขังต้องไม่มีผู้ต้องขังหลบหนีไปได้แม้จะจำนวนเพียง 1 คน ซึ่งจะนำเสนอในรายละเอียดตามลำดับความเสี่ยงได้ดังนี้

1. ด้านเจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่ส่วนควบคุมผู้ต้องขังไปศาล เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร มีทัศนคติเห็นว่าเจ้าหน้าที่เป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการหลบหนีของผู้ต้องขังระหว่างควบคุม ไป-กลับ ศาลและเรือนจำ โดยมีค่าเฉลี่ย 4.12 เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า

เจ้าหน้าที่ส่วนควบคุมผู้ต้องขังไปศาล เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร มีทัศนคติเห็นว่า การละเลยในการตรวจตราสิ่งของต้องห้ามอันเป็นอุปกรณ์ในการหลบหนีหรือก่อเหตุร้าย มีค่าเฉลี่ย 3.95 ความประมาทเลินเล่อหรือหย่อนยานในการควบคุมผู้ต้องขัง มีค่าเฉลี่ย 3.93 เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้วยความเคยชิน ไร้ความสนใจผู้ต้องขังมากเกินไป มีค่าเฉลี่ย 3.92 การละเลยในการตรวจตราความมั่นคงแข็งแรงของสถานที่คุมขัง มีค่าเฉลี่ย 3.71 ความไม่สนใจปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบที่เกี่ยวกับการควบคุมผู้ต้องขัง มีค่าเฉลี่ย 3.69 การขาดความรู้และประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่ในการควบคุมผู้ต้องขัง มีค่าเฉลี่ย 3.50 ผู้บังคับบัญชาขาดการกวาดขันเอาใจใส่การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ มีค่าเฉลี่ย 3.44 เป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการหลบหนีของผู้ต้องขังระหว่างควบคุม ไป-กลับ ศาลและเรือนจำ ที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากการหลบหนีของผู้ต้องขังก็คือการหลบหนีไปจากการควบคุมของเจ้าพนักงานเรือนจำนั่นเอง จากการสอบสวนพิจารณาลงโทษความผิดทางวินัยของเจ้าหน้าที่เรือนจำที่มีส่วนรับผิดชอบต่อการหลบหนีของผู้ต้องขังได้ระบุว่าปัจจัยที่มีส่วนสัมพันธ์กับการที่ทำให้ผู้ต้องขังหลบหนีจากการควบคุมของเจ้าพนักงานเรือนจำ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ ปฏิบัติงานไปโดยขาดความระมัดระวังหรือเอาใจใส่ในการปฏิบัติงานอย่างเพียงพอ ทำให้ผู้ต้องขังสบโอกาส หลบหนีไปได้ ซึ่งเป็นผลมาจากงานของเรือนจำนั้นเป็นงานที่ก่อให้เกิดความจำเจและเบื่อหน่ายการควบคุมผู้ต้องขังเป็นงานที่ต้องกระทำติดต่อกันตลอด 24 ชั่วโมง และจะต้องกระทำติดต่อกันตลอดไปไม่มีวันหยุดราชการทั่ว ๆ ไปด้วย นอกจากนี้การที่เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ต้องปฏิบัติงานในลักษณะที่เป็นงานประจำ ซ้ำซากทำให้เกิดความเคยชิน และไม่คิดว่าจะมีผู้ต้องขังหลบหนี นอกจากนี้ความคุ้นเคยของเจ้าพนักงานกับผู้ต้องขัง โดยเฉพาะในกรณีของผู้ต้องขังกองนอก ตามระเบียบให้เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ต้องควบคุมดูแลให้ผู้ต้องขังที่ออกไปนอกเรือนจำอยู่ในสายตาตลอดเวลา แต่ในทางปฏิบัติเป็นไปได้ยากที่เจ้าพนักงานจะคอยควบคุมในลักษณะเช่นนี้ได้ ดังนั้นเจ้าพนักงานซึ่งเป็นผู้คุมก็มักจะอาศัยความคุ้นเคยและผูกใจดีผู้ต้องขังให้เคารพรักใคร่ เพื่อที่จะได้ไม่หลบหนี และความด้อยประสบการณ์ในการควบคุมผู้ต้องขัง มักจะเกิดขึ้นกับผู้คุมซึ่งได้รับการบรรจุแต่งตั้งใหม่ ซึ่งไม่ได้รับ

การฝึกอบรมอย่างเพียงพอ ในบางเรือนจำที่ขาดแคลนบุคลากร ก็มีความจำเป็นที่ต้องมอบหมายให้ปฏิบัติราชการเลย

2. ด้านตัวผู้ต้องขัง เจ้าหน้าที่ส่วนควบคุมผู้ต้องขังไปศาล เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานครมีทัศนคติเห็นด้วยว่าตัวผู้ต้องขังเป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการหลบหนีของผู้ต้องขังระหว่างควบคุม ไป-กลับศาลและเรือนจำ โดยมีค่าเฉลี่ย 4.00 เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า

เจ้าหน้าที่ส่วนควบคุมผู้ต้องขังไปศาล เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร มีทัศนคติเห็นด้วยอย่างยิ่งว่า ต้องการอิสรภาพ มีค่าเฉลี่ย 4.33 คดีอุกฉกรรจ์ มีกำหนดโทษสูง มีอายุหลายคดี มีค่าเฉลี่ย 4.32 ได้รับข่าวอันไม่พึงใจ หรือข่าวร้ายจากครอบครัว มีค่าเฉลี่ย 4.23 เป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการหลบหนีของผู้ต้องขังระหว่างควบคุม ไป-กลับ ศาลและเรือนจำ ที่เป็นเช่นนี้ อาจเกิดจากผู้ต้องขังที่ถูกควบคุมตัวล้วนแต่ไม่ยอมถูกควบคุมตัว หรือจำกัดอิสรภาพ ความต้องการอิสรภาพนับว่าเป็นมูลเหตุจูงใจที่สำคัญในการหลบหนีของผู้ต้องขังระหว่างควบคุม ไป-กลับศาลและเรือนจำ การถูกจองจำในเรือนจำ/ทัณฑสถาน ย่อมหมายความว่า การสูญเสียอิสรภาพของผู้ต้องขัง ดังนั้น ผู้ต้องขังแทบทุกคนจึงมีความต้องการอิสรภาพ ต้องการที่จะพ้นไปจากการจองจำในเรือนจำและรอคอยวันปลดปล่อยที่จะมาถึง ด้วยเหตุนี้ผู้ต้องขังส่วนใหญ่จึงมีมูลเหตุจูงใจในการหลบหนีในส่วนที่เกี่ยวกับความต้องการอิสรภาพแทบทุกคน แต่จะแตกต่างกันที่ระดับความมากน้อย ผู้ต้องขังที่มีโทษสูงจะมีแนวโน้มที่จะมีความต้องการอิสรภาพ และมีความต้องการที่จะหลบหนีมากกว่าผู้ต้องขังที่มีโทษเหลือน้อย รวมถึงผู้ต้องขังที่อยู่ระหว่างการพิจารณาคดีด้วย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ กลุ่มงานวิจัย ส่วนพัฒนาระบบทัณฑวิทยา สำนักทัณฑวิทยา ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยให้ผู้ต้องขังหลบหนีพบว่าปัจจัยชักจูงให้ผู้ต้องขังหลบหนี เกิดจากธรรมชาติของผู้ต้องขังซึ่งต้องการอิสระ เสรีภาพ เมื่อมีโอกาสอันวายให้ก็จะหลบหนีและเหตุส่งเสริมก็คือ ลักษณะภูมิประเทศหรือสถานที่เอื้ออำนวยและเจ้าหน้าที่ละเลยในการควบคุมทำให้เกิดช่องโอกาส จึงทำให้ผู้ต้องขังกระทำการหลบหนี

เจ้าหน้าที่ส่วนควบคุมผู้ต้องขังไปศาล เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร มีทัศนคติเห็นด้วยว่า มีความโกรธแค้นในใจและอยากออกไปแก้แค้น มีค่าเฉลี่ย 3.53 มีปัญหากับผู้ต้องขังด้วยกัน เช่น ช่มชู้ รีดไถ ทะเลาะวิวาท ทำร้ายร่างกาย ติดหนี้พนัน มีค่าเฉลี่ย 3.52 ทำผิดกฎข้อบังคับและระเบียบวินัยของเรือนจำ เกิดความหวุ่นวิตกในโทษทัณฑ์ที่จะได้รับ มีค่าเฉลี่ย 3.45 เป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการหลบหนีของผู้ต้องขังระหว่างควบคุม ไป-กลับ ศาลและเรือนจำที่เป็นเช่นนี้อาจเกิดจากผู้ต้องขังเมื่อถูกจับกุม ต้องอยู่ห่างไกลจากครอบครัวจึงมีความวิตกกังวลคิดฟุ้งซ่านไปกับชาวต่าง ๆ ที่ได้รับ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของนที จิตสว่าง

(2541, น. 53) ปรากฏว่ามีมูลเหตุจูงใจในการหลบหนีของผู้ต้องขังที่สำคัญประการหนึ่ง คือ ข้าราชการจากทางบ้าน ผู้ต้องขังส่วนใหญ่ที่ถูกจองจำอยู่ในเรือนจำมักจะมีครอบครัวที่มีความหวังใยครอบครัวทางบ้านเป็นอย่างมาก บางคนมีความคิดฟุ้งซ่านไปต่าง ๆ นานา กลัวครอบครัวจะเดือดร้อน โดยเฉพาะเมื่อได้ทราบข่าวว่าภรรยา มีชู้หรือนอกใจ หรือครอบครัว พ่อแม่ พี่น้อง ถูกรังแกก็เกิดความคับแค้นใจ ต้องการที่จะออกไปดูให้แน่ว่าเป็นความจริงหรือไม่ เพื่อจะไปจัดการอย่างหนึ่งอย่างใดหรือออกไปแก้แค้น มูลเหตุจูงใจในการหลบหนีประเด็นนี้มีความสำคัญและรุนแรงมาก เพราะทำให้ผู้ต้องขังที่เหลือโทษจำคุกต่อไปอีกเพียงไม่ถึงเดือนคิดหลบหนีได้หรือทำให้ผู้ต้องขังที่มีโอกาสในการหลบหนีน้อยยอมเสี่ยงที่จะหลบหนี เช่น ในบางครั้งถึงกับแหกหักเรือนจำออกไป นอกจากนี้สังคมภายในเรือนจำของผู้ต้องขังที่ต้องอยู่ในพื้นที่จำกัด ย่อมที่จะมีปัญหากระทบกระทั่งกัน จนเกิดการกระทำผิดวินัยเรือนจำ จึงทำให้เกิดความคิดในการหลบหนีไปจากปัญหาดังกล่าว

เจ้าหน้าที่ส่วนควบคุมผู้ต้องขังไปศาล เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร มีทัศนคติไม่แน่ใจว่า การถูกหลอกลวงเกี่ยวกับคดี มีค่าเฉลี่ย 3.28 การปกครองที่ไม่เป็นธรรมของเจ้าหน้าที่ มีค่าเฉลี่ย 3.19 ต้องการเสพยาเสพติด มีค่าเฉลี่ย 3.04 มีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพ เช่น ป่วยเป็นโรคเอดส์ หรือมีอาการผิดปกติทางจิต มีค่าเฉลี่ย 2.91 เป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการหลบหนีของผู้ต้องขังระหว่างควบคุม ไป-กลับ ศาลและเรือนจำ ที่เป็นเช่นนี้ อาจเกิดจากปัจจุบันเรือนจำได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับสิทธิของผู้ต้องขัง และใช้หลักมนุษยธรรมในการปกครอง และปฏิบัติต่อผู้ต้องขังมากขึ้น รวมทั้งจัดให้ผู้ต้องขังได้พบทนาย หรือที่ปรึกษาทางกฎหมายได้อย่างเต็มที่ รวมถึงการรักษาพยาบาลในกรณีเจ็บป่วยโดยได้ดำเนินการให้ผู้ต้องขังได้รับสิทธิตามโครงการประกันสุขภาพ (บัตรทอง) เช่นเดียวกับประชาชนข้างนอก หรือบางรายอาจดีกว่าบุคคลด้อยโอกาสภายนอกเรือนจำ

3. ด้านลักษณะทางกายภาพ เจ้าหน้าที่ส่วนควบคุมผู้ต้องขังไปศาล เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร มีทัศนคติไม่แน่ใจว่าลักษณะทางกายภาพ เป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการหลบหนีของผู้ต้องขังระหว่างควบคุม ไป-กลับ ศาลและเรือนจำ โดยมีค่าเฉลี่ย 3.06 เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า

เจ้าหน้าที่ส่วนควบคุมผู้ต้องขังไปศาล เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์มีทัศนคติเห็นด้วยว่า ขนาดความจุของห้องควบคุมประจำศาลไม่เพียงพอต่อผู้ต้องขังหรือมีสภาพแออัด มีค่าเฉลี่ย 3.75 ลักษณะทางกายภาพของที่ทำกรศาลในปัจจุบันมีลักษณะเสี่ยงต่อการแหกหักหลบหนีของผู้ต้องขัง มีค่าเฉลี่ย 3.61 เป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการหลบหนีของผู้ต้องขัง

ระหว่างควบคุม ไป-กลับ ศาลและเรือนจำ เนื่องจากปัจจุบันปริมาณผู้กระทำผิดที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมเพิ่มสูงขึ้นมากจากสถิติผู้ต้องขังตลอดปี พ.ศ. 2551 ที่ส่วนควบคุมผู้ต้องขังไปศาล รับผิดชอบรับตัวผู้ต้องขังใหม่เข้าสู่ เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร ทัดทสสถานบำบัดพิเศษกลางและทัณฑสถานหญิงกลางเฉลี่ยเดือนละกว่า 1,400 คน และยังรวมถึงการปฏิบัติตามคำสั่งเบิกตัวผู้ต้องขังไปศาลเฉลี่ยเดือนละ 2,000 คน ประกอบกับการนำผู้ต้องขังไปควบคุมไว้ที่ศาล ซึ่งส่วนใหญ่มีพื้นที่จำกัดและไม่ได้มีความมั่นคงแข็งแรงจึงนำไปสู่ปัญหาความแออัดและเป็นช่องว่างให้ผู้ต้องขังทำการหลบหนีหรือก่อเหตุร้ายขึ้นได้ง่าย

เจ้าหน้าที่ส่วนควบคุมผู้ต้องขังไปศาล เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร มีทัศนคติไม่แน่ใจว่ามีการติดตั้งกล้องวงจรปิดในจุดอับต่าง ๆ ในห้องควบคุมผู้ต้องขังประจำศาล มีค่าเฉลี่ย 2.93 จึงอาจจะเป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการหลบหนีของผู้ต้องขังระหว่างควบคุม ไป-กลับ ศาลและเรือนจำ ได้

เจ้าหน้าที่ส่วนควบคุมผู้ต้องขังไปศาล เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร มีทัศนคติเห็นด้วยว่ามีระบบเสริมความมั่นคงในห้องควบคุมผู้ต้องขังประจำศาล มีค่าเฉลี่ย 2.32 ระบบไฟฟ้าแสงสว่างภายในห้องควบคุมผู้ต้องขังมีความเหมาะสมดี มีค่าเฉลี่ย 2.15 สภาพห้องควบคุมผู้ต้องขังประจำศาลในแต่ละศาลมีความมั่นคงแข็งแรงดี มีค่าเฉลี่ย 2.05 แสดงว่าเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ไม่เห็นด้วยว่าเป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการหลบหนีของผู้ต้องขังระหว่างควบคุม ไป-กลับ ศาลและเรือนจำ

4. ด้านการควบคุม เจ้าหน้าที่ส่วนควบคุมผู้ต้องขังไปศาล เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร มีทัศนคติไม่แน่ใจว่าการควบคุมเป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการหลบหนีของผู้ต้องขังระหว่างควบคุม ไป-กลับศาลและเรือนจำ โดยมีค่าเฉลี่ย 2.80 เนื่องจาก มาตรการในการควบคุมผู้ต้องขังภายนอกเรือนจำนั้น ได้มีกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ และคำสั่งของกรมราชทัณฑ์ได้วางไว้มากมาย เพื่อกำหนดวิธีการในการควบคุมและหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ต้องขังออกไปทำงานภายนอก ดังนี้ (1) การคัดเลือก การคัดเลือกและการอนุญาตให้ผู้ต้องขังออกไปภายนอกเรือนจำนั้น จะต้องกระทำอย่างละเอียดถี่ถ้วนและจะต้องมีการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์อย่างเคร่งครัด เพราะความผิดพลาดที่เกิดขึ้นในขั้นตอนของการคัดเลือก จะส่งผลให้มีการนำผู้ต้องขังที่มีแนวโน้มที่จะหลบหนีได้ออกไปนอกเรือนจำ และทำให้โอกาสในการหลบหนีเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ในกรณีที่เจ้าพนักงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการคัดเลือก หรืออนุมัติการออกนอกเรือนจำของผู้ต้องขัง พิจารณาเห็นว่าผู้ต้องขังคนใดไม่น่าไว้วางใจ โดยพฤติกรรมที่ผ่านมาหรือจากกระแสข่าวแวดล้อมที่สืบได้ ก็ไม่ควรให้ผู้ต้องขังนั้นออกนอกเรือนจำ หรือถ้าจำเป็นจะต้องกำชับ

ให้มีการควบคุมอย่างเคร่งครัด (2) การควบคุม จะต้องมีการจัดจำนวนเจ้าหน้าที่กำลังควบคุม อย่างพอเพียงตามหลักเกณฑ์ เช่นในกรณีจ่ายผู้ต้องขังงาน ออกทำงานภายนอกเรือนจำ โดยปกติ ทั่วไปจะต้องจัดให้มีเจ้าหน้าที่ควบคุม 1 คน ต่อผู้ต้องขัง 5 คน และในกรณีที่มีการใช้แรงงาน รวมกลุ่มใช้เจ้าพนักงาน 2 คน ต่อผู้ต้องขัง 5 คน หรือในกรณีที่เป็นผู้ต้องขังป่วยอยู่ ณ โรงพยาบาล ต้องมีผู้คุมอยู่ด้วยกันอย่างน้อย 1 คน เป็นต้น นอกจากนี้ ในเรื่องกำหนดเวลาการนำตัวผู้ต้องขัง ออกและนำตัวผู้ต้องขังเข้าในเรือนจำก็ต้องปฏิบัติตามที่ได้มีระเบียบไว้ และผู้ต้องขังที่นำออกไป จะต้องแต่งกายตามที่กำหนดไว้เช่นกัน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดเป็นจุดเด่นในขณะหลบหนี การจำแนก ลักษณะผู้ต้องขังมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อความมั่นคงปลอดภัยของเรือนจำ ทั้งนี้เพราะ การจำแนกลักษณะผู้ต้องขังจะทำให้เจ้าพนักงานรู้จักพื้นเพผู้ต้องขังแต่ละคนและแยกการควบคุม ผู้ต้องขังบางประเภท เช่น ผู้ต้องขังที่มีกำหนดโทษสูงหรือมีสันดานเป็นผู้ร้ายให้เหมาะสม พร้อมทั้ง มีการดูแลควบคุมโดยเจ้าพนักงานเรือนจำเป็นพิเศษ อันจะเป็นการตัดช่องโอกาสในการหลบหนี ให้น้อยลง นอกจากนั้นแล้ว ระบบควบคุมของเรือนจำนั้นได้ตรวจตราสิ่งของต้องห้ามและอุปกรณ์ ในการหลบหนีต่าง ๆ อยู่เสมอ อันจะเป็นผลในการลดโอกาสในการหลบหนีของผู้ต้องขัง เมื่อ พิจารณาในรายละเอียด พบว่า

เจ้าหน้าที่ส่วนควบคุมผู้ต้องขังไปศาล เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร มีทัศนคติ ไม่แน่ใจว่า สภาพรถยนต์ที่ใช้ขนส่งผู้ต้องขังไป-กลับเรือนจำมีความเหมาะสมดี และมีการตรวจ สภาพรถยนต์อยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ย 2.91 มีการจัดอบรมการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานอยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ย 2.85 จำนวนเจ้าหน้าที่ควบคุมผู้ต้องขังไป-กลับ ศาลและเรือนจำในปัจจุบันมีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ย 2.79 เป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการหลบหนีของผู้ต้องขังระหว่างควบคุม ไป-กลับ ศาลและเรือนจำ ที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจาก การควบคุมอย่างเคร่งครัดนั้นจะต้องมี เจ้าพนักงานดูแลควบคุมหลายคน แต่ในปัจจุบันตามระเบียบกรมราชทัณฑ์ เรือนจำจะใช้เจ้า พนักงานต่อผู้ต้องขังในอัตราส่วน 2 ต่อ 5 หรือ 1 ต่อ 5 แล้วแต่กรณี ซึ่งในลักษณะงานบางอย่างไม่ เพียงพอ อีกทั้งรถยนต์ที่ใช้ในการรับ-ส่งผู้ต้องขังไปศาลนั้นมีสภาพค่อนข้างเก่า เนื่องจากได้จัดซื้อ มาเป็นระยะเวลาช้านาน แต่เรือนจำได้ดำเนินการตรวจสภาพ ซ่อมบำรุงอยู่เสมอ สำหรับการอบรม เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์เกี่ยวกับการควบคุมผู้ต้องขังไปศาลยังไม่มีการอบรมอย่างเพียงพอ แต่เรือนจำ ได้มอบหมายให้เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ที่เข้าปฏิบัติหน้าที่ใหม่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ ผู้บังคับบัญชาตามลำดับ

เจ้าหน้าที่ส่วนควบคุมผู้ต้องขังไปศาล เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร มีทัศนคติ เห็นด้วยว่า เรือนจำได้มีการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาใช้ในการควบคุมผู้ต้องขังไป-กลับ ศาลและ

เรือนจำ เช่น การใช้เครื่อง X-ray ในการตรวจสิ่งของต้องห้าม มีค่าเฉลี่ย 2.42 และมี การประสานงานเจ้าหน้าที่ตำรวจในการควบคุมผู้ต้องขังไปศาลร่วมกับเจ้าหน้าที่เรือนจำ มี ค่าเฉลี่ย 2.37 แสดงว่า เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ไม่เห็นด้วยว่าเป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการหลบหนีของผู้ต้องขังระหว่างควบคุมตัว ไป-กลับ ศาลและเรือนจำ

เจ้าหน้าที่ส่วนควบคุมผู้ต้องขังไปศาล เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานครมีทัศนคติเห็น ด้วยอย่างยิ่งว่าเรือนจำมีใช้เครื่องพันธนาการกับผู้ต้องขังระหว่างที่ควบคุมไป-กลับศาลและ เรือนจำ มีค่าเฉลี่ย 1.77 ก่อนนำตัวผู้ต้องขังไป-กลับ ศาลและเรือนจำควรมีการตรวจค้นตัว ผู้ต้องขังและตรวจสภาพความแข็งแรงมั่นคงของเครื่องพันธนาการอย่างละเอียด มีค่าเฉลี่ย 1.64 แสดงว่า เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งว่าเป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการหลบหนีของผู้ต้องขัง ระหว่างควบคุมตัว ไป-กลับ ศาลและเรือนจำ